

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра права Європейського Союзу

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

«Міжнародне право прав людини»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Харків – 2021

Силабус навчальної дисципліни «Міжнародне право прав людини»
для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т
імені Ярослава Мудрого, 2021. 23 с.

Розробник:

Трагнюк Олеся Янівна,
Кандидатка юридичних наук, професорка

Затверджено на засіданні кафедри адміністративного права
(протокол № 1 від 2 вересня 2021р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні
кафедри права Європейського Союзу
(протокол № 18 від 2 червня 2022 р.)

Завідувач кафедри - Яковюк Іван Васильович, доктор юридичних наук,
професор

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Міжнародне право прав людини
Статус навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Трагнюк Олеся Янівна, доцентка кафедри права Європейського Союзу, к.ю.н., професорка
Контактний телефон	
E-mail	o.ya.tragnyuk@nlu.edu.ua
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	Приєднатися до конференціїZoom https://us02web.zoom.us/j/89187507192?pwd=dysvbUJLU1dSNVduQ0JjUmI5alBNUT09 Ідентифікатор конференції: 891 8750 7192 Код доступу: 2Nh12H

Анотація навчальної дисципліни

Захист прав і свобод людини вже давно перестав бути виключною компетенцією окремих держав. Формування інституційно-правових механізмів захисту прав людини на міжнародному рівні є тенденцією сучасного міжнародного права, що відповідає об'єктивним потребам розвитку людського суспільства та тим завданням, які були поставлені перед міжнародною спільнотою під час створення ООН. З огляду на це важливим є формування у сучасного правника знань та навичок застосування переваг різноманітних механізмів захисту прав людини, які існують на міжнародному універсальному та регіональному рівнях. А також розуміння особливостей захисту тих груп осіб, які відносяться до уразливих.

Пропонований курс покликаний сформувати у студентів розуміння особливостей міжнародного права прав людини та динаміки його еволюції, основних тенденцій розвитку універсальних та регіональних правозахисних

механізмів. У межах програми висвітлюються особливості міжнародного права прав людини як галузі міжнародного права, типології прав людини у сучасній юридичній науці, системи захисту прав на рівні ООН, в межах конвенційних та позаконвенційних систем, особливості захисту окремих груп осіб, обмеження прав людини та ін.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування цілісної системи професійних знань, умінь, навичок та інших компетентностей здобувачів вищої освіти у сфері міжнародно-правового регулювання статусу особи, механізмів захисту прав людини на міжнародному рівні, імплементації міжнародно-правових зобов'язань держави у сфері забезпечення правового статусу особи у національне право.

Завдання:

- формування поглибленої системи теоретичних знань (концепцій, доктрин) щодо міжнародного права прав людини як галузі сучасного міжнародного права, її принципів, джерел, суб'єктів;
- усвідомлення наслідків гуманізації міжнародного права для розвитку сучасних міжнародних відносин, особливостей регламентації співробітництва держав у сфері захисту прав і свобод людини та розвитку різноманітних міжнародних механізмів (міжурядових, наднаціональних, неурядових) захисту прав і свобод людини;
- розуміння принципів функціонування основних інституційних складових міжнародних універсальних та регіональних систем захисту прав людини та еволюції їх повноважень;
- розвиток у студентів навичок самостійно аналізувати та оцінювати результати діяльності міжнародних органів та організацій в сфері захисту прав людини, зокрема через теоретичне узагальнення їх практичного досвіду;
- визначення прикладних проблем, що виникають у результаті захисту прав людини на міжнародному рівні, виявлення шляхів оптимізації

функціонування міжнародних правозахисних механізмів;

– набуття навичок критичного аналізу ефективності різноманітних універсальних та регіональних механізмів захисту прав людини та впливу результатів їх діяльності на розвиток національного законодавства України;

– освоєння нормативного матеріалу, що є результатом правотворчої діяльності міжнародних організацій та органів, практики міжнародних судових органів, зокрема Європейського Суду з прав людини та навичок визначення впливу норм міжнародного права на розвиток національного законодавства у сфері захисту прав і свобод людини;

– набуття професійних практичних навичок щодо визначення, обрання та реалізації найбільш ефективних засобів захисту прав людини;

– засвоєння науково-теоретичних підходів, практичних методів, прийомів професійної діяльності у застосуванні норм та принципів міжнародного права прав людини у міжнародних відносинах та їх імплементації у внутрішні правопорядки держав;

– оволодіння інноваційними практиками, юридичною технікою тлумачення норм міжнародного права прав людини;

– застосування рішень міжнародних судових та інших органів у діяльності національних правозастосовних та правотворчих органів;

– ознайомлення студентів з методологією отримання інформації щодо різноманітних аспектів діяльності міжнародних органів та організацій правозахисного спрямування, у тому числі за допомогою бібліографії та сучасних технічних засобів (електронних баз даних та Інтернету).

Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: Публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці, Порівняльне правознавство, Міжнародне право, Право Європейського Союзу.

Кореквізити: Судова система Європейського Союзу, Право

міжнародних договорів, Право міжнародних організацій, Право міжнародної відповідальності, Міжнародне гуманітарне право

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі результати навчання:

РН НД -1.1. Демонструвати знання й розуміння базових теоретичних підходів до визначення сутності, змісту та класифікації прав людини у сучасному міжнародному праві та ціннісних і філософських засад сучасної доктрини прав людини.

РН НД – 1.2. Демонструвати здатність застосовувати ціннісні та філософські засади сучасної доктрини прав людини в практичній діяльності.

РН НД 1.3. Демонструвати вміння оцінювати правові явища, юридичні факти, правові норми та правовідносини, що виникають у процесі міжнародного співробітництва у сфері захисту прав людини.

РН НД – 1.4. Характеризувати історичні та політико-правові передумови становлення та розвитку міжнародного права прав людини та критично оцінювати його сучасний стан.

РН НД – 1.5. Аналізувати механізми захисту прав людини на універсальному та регіональному рівнях, визначаючи їх особливості та юридичну силу рішень, здійснювати порівняльно-правову характеристику та оцінку їх ролі у справі захисту прав людини на міжнародному рівні.

РН НД- 1.6. Демонструвати навички розуміння та надавати правову оцінку ефективності правозахисної діяльності органів та установ в рамках ООН, процедур та практиці застосування інституту індивідуальної скарги та інституту петицій, заяв в діяльності контрольних органів ООН та конвенційних органів у сфері захисту прав людини.

РН НД – 1.7. Здійснювати порівняльно-правову характеристику повноважень судових, квазісудових та позасудових органів у сфері міжнародного захисту прав людини на універсальному рівні.

РН НД 1.8. Розробляти алгоритми проведення контрольних заходів із боку органів та міжнародних організацій у сфері захисту прав людини

РН НД – 1.9. Демонструвати вміння самостійно готувати проекти звернень (петицій, скарг) до універсальних та регіональних міжнародних правозахисних органів та організацій, із врахуванням вимог, що ставляться до їх обґрунтованості та вмотивованості.

РН НД – 1.10. Характеризувати правову природу рішень міжнародних універсальних та регіональних органів і організацій у сфері захисту прав людини та ступінь ефективності їхнього впливу на розвиток національного права та міжнародного права прав людини.

РН НД – 1.11. Знаходити, самостійно вивчати та аналізувати вітчизняну та зарубіжну міжнародно-правову літературу в контексті дослідження актуальних проблем міжнародного права прав людини.

РН НД - 1.12. Надавати порівняльно-правову характеристику сучасних регіональних систем захисту прав людини та оцінювати їх ефективність.

РН НД - 1. 13. Формулювати власну правову оцінку щодо ефективності контрольного механізму Європейської Конвенції з захисту прав людини та основоположних свобод 1950 р.

РН НД – 1.14. Інтегрувати знання про зміст та сутність принципів контрольного механізму та принципів тлумачення Європейської Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод в практичній діяльності.

РН НД – 2.1. Демонструвати знання особливостей правового захисту окремих груп/категорій осіб засобами міжнародного права.

РН НД – 2.2. Здійснювати логічний, критичний і системний аналіз міжнародних документів у сфері захисту прав людини, які стосуються окремих категорій осіб, що відносяться до уразливих груп.

РН НД – 2.3. Обґрунтовано формулювати свою позицію щодо меж та принципів обмеження прав людини за нормами міжнародного та національного права.

РН НД – 2.4. Критично оцінювати ступінь імплементації міжнародно-правових норм у сфері захисту окремих категорій осіб у національний правопорядок України.

РН НД – 2.5. Характеризувати сучасний стан розвитку міжнародно-правового співробітництва у сфері захисту окремих категорій осіб та визначати шляхи його удосконалення.

РН НД– 2.6. Демонструвати знання особливостей захисту прав людини під час збройних конфліктів.

РН НД – 2.7. Співвідносити особливості застосування міжнародного гуманітарного права і права прав людини в умовах збройного конфлікту і надзвичайного стану.

РН НД – 2.8. Демонструвати знання основних інструментів захисту прав людини в рамках ЄС а також розуміння особливостей Хартії фундаментальних прав ЄС та значення відповідної практики Суду ЄС.

РН НД – 2.9. Надавати характеристику та виявляти проблеми сучасних тенденцій розвитку міжнародного права прав людини, пов'язаних з розвитком науки і техніки.

РН НД – 2.10. Обґрунтовано надавати оцінку проблеми міжнародно-правового регулювання питань біоетики у сучасному міжнародному праві, оцінювати ефективність реалізації принципів біоетики у сфері міжнародного співробітництва з захисту прав людини.

РН НД – 2.11. Демонструвати розуміння особливостей реалізації Керівних принципів Організації Об'єднаних Націй з питань бізнесу та прав людини, зокрема їх у правозастосовчій діяльності.

РН НД – 2.12. Надавати на професійному рівні консультації щодо використання різноманітних міжнародно-правових інструментів та механізмів захисту прав людини у правозастосовчій діяльності.

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання**

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Міжнародне право прав людини як галузь міжнародного права.	Міжнародне право прав людини як галузь міжнародного права.	2
2	Поняття і ознаки міжнародних механізмів захисту прав і свобод людини (загальна характеристика). Універсальні механізми захисту прав людини. Їх класифікація.	Поняття і ознаки міжнародних механізмів захисту прав і свобод людини (загальна характеристика). Універсальні механізми захисту прав людини. Їх класифікація.	8
3	Сучасні регіональні механізми захисту прав людини.	Сучасні регіональні механізми захисту прав людини.	8
4	Загальна характеристика Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод.	Загальна характеристика Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод.	4
5	Європейський Суд з прав людини як найбільш ефективний міжнародний регіональний механізм захисту прав і свобод людини	Європейський Суд з прав людини як найбільш ефективний міжнародний регіональний механізм захисту прав і свобод людини	8
6	Особливості захисту окремих категорій прав людини.	Особливості захисту окремих категорій прав людини.	8
7	Обмеження прав людини у міжнародному праві.	Обмеження прав людини у міжнародному праві.	8
8	Захист прав людини в умовах збройного конфлікту.	Захист прав людини в умовах збройного конфлікту.	8
9	Права людини у Європейському Союзі.	Права людини у Європейському Союзі.	8
10	Права людини і біоетика у	Права людини і біоетика у міжнародному праві	8

	міжнародному праві		
--	--------------------	--	--

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання**

№ п/п	Теми лекцій	Теми практичних занять	Самостійна робота (в годинах)
1	Поняття і ознаки міжнародних механізмів захисту прав і свобод людини (загальна характеристика). Універсальні механізми захисту прав людини. Їх класифікація	Поняття і ознаки міжнародних механізмів захисту прав і свобод людини (загальна характеристика). Універсальні механізми захисту прав людини. Їх класифікація	110
2	Європейський Суд з прав людини як найбільш ефективний міжнародний регіональний механізм захисту прав і свобод людини		
3	Особливості захисту окремих категорій прав людини.	Особливості захисту окремих категорій прав людини.	

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- індивідуальна підсумкова письмова робота;
 - доопрацювання матеріалів лекцій;
 - засвоєння теоретичного матеріалу за темами практичних занять;
 - робота в інформаційних мережах;
 - опрацювання додаткової літератури;
 - робота в інформаційних мережах;
 - наукове повідомлення/есе з вузькоспеціальної проблематики;
- підготовка тематичних презентацій, портфоліо навчального курсу та його презентація;

- проведення дослідження (проекту) з вузької проблематики з подальшою його презентацією тощо);
- підготовка та публікація наукових статей, тез наукових доповідей тощо;
- розробка схем, таблиць з тем початкової дисципліни;
- анотування наукових статей і монографій;
- розробка кейсів;
- написання рефератів, доповідей та їх презентація;
- участь у студентських науково-практичних конференціях;
- участь у судових дебатах з міжнародного права прав людини;
- складання бібліографії за відповідною темою;
- опрацювання статистичних даних універсальних та регіональних органів та організацій у сфері захисту прав людини, звітів у рамках процедур ООН з захисту прав людини;
- участь у moot-court з прав людини (TELDERS); проходження онлайн курсів з прав людини, зокрема в рамках платформи HELP;
- узагальнення практики міжнародних міжурядових та неурядових універсальних та регіональних органів та організацій у сфері захисту прав людини;
- виконання завдань в якості волонтерів в рамках роботи неурядових правозахисних організацій;
- інші форми роботи.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Методичних матеріалах з навчальної дисципліни «Міжнародне право прав людини» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

American Convention on Human Rights 22.11.1969. : the official text // Basic Documents Pertaining to Human Rights in the Inter-American System (Updated to February 2011). Secretariat of the Inter-American Court on Human Rights. – P. 29–56. URL: <http://www.oas.org/juridico/english/treaties/b-32.html>

Африканская Хартия Прав Человека и Народов. Неофициальный перевод с английского. Библиотека по Правам Человека. 1986. URL: ресурсу: <http://hrlibrary.umn.edu/russian/instreet/Rz1afchar.html>.

Arab Charter on Human Rights, 2004. URL: <https://digitallibrary.un.org/record/551368>

Всеобщая Декларация прав человека: принята Генеральной Ассамблеей ООН 10 декабря 1948 г. . Международные акты о правах человека. Сборник документов. М.: Изд. Группа НОРМА-ИНФРА-М; 1998. С.39-43.

Декларація тисячоліття Організації Об'єднаних Націй. 2000. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_621 .

Inter-American Convention Against Racism, Racial Discrimination and Related Forms of Intolerance : the official text. – 2013 (A-68). Официальный сайт ОАГ. URL: http://www.oas.org/en/sla/dil/docs/inter_american_treaties_A-68_racism.pdf

Inter-American Convention on the Elimination of all Forms of Discrimination Against Persons with Disabilities, 7 June 1999, Organization of American States : the official text. AG/RES. 160H (XXIX-O/99).

Inter-American Convention to Prevent and Punish Torture, 22 February 1987 : the official text. OAS Treaty Series No 67, reprinted in 25 I.L.M., 1986.

Международный пакт об экономических, социальных и культурных правах от 16 декабря 1966 г. : офиц. текст. UNTS. Vol. 993. P. 3–107.

Международный пакт о гражданских и политических правах от 19 декабря 1966 г. : офиц. текст. UNTS. Vol. 999. – P. 225–240.

Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду. Статут, Міжнародний документ від 26.06.1945. Офіційний сайт ВР України.

URL.: <http://zakon1.rada.gov.ua/>

Правила процедури Міжамериканського суду з прав людини, 2009 : офіц. текст. URL:http://www.corteidh.or.cr/reglamento_eng.cfm

Правила процедуры Межамериканской комиссии по правам человека, принятых в 2009 г., в редакции 2011 г. и с изменениями, вступившими в силу в 2013 г. : офиц. Текст. Официальный сайт ОАГ. URL: <http://www.oas.org/en/iachr/mandate/Basics/rulesiachr.asp>

Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод : офіц. текст URL: <http://www.echr.ru/documents/doc/2440800/2440800-001.htm>.

Європейська соціальна хартія (переглянута) (ETS N 163) 1996. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_062.

Європейська соціальна хартія від 18 жовтня 1961 р. і Протокол 1988 р. URL:http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_300

Хартія про основоположні права Європейського Союзу 2007 р. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_524#Text

Основна література

1. Анцупова Т.А. Контрольный механизм к Европейской конвенции о защите прав человека и основных свобод: проблемы совершенствования. URL: <http://vidrodgenya.at.ua/tbkr/10atasps.pdf.pdf>
2. Буряковська К. О. Уварова О. О. Бізнес і права людини : навч. посіб. Харків : Лисенко І. Б., 2019. 146 с.
3. Буроменський М. В. Міжнародний захист прав людини та права біженців: навч. посібник. К., 2002. 160 с.
4. Булеца С.Б., Менджул М.В. Четверте покоління прав людини: особливості правового регулювання, проблеми та перспективи розвитку в сфері охорони здоров'я. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 444 с.
5. Войтович П. П. Інформаційні права людини: міжнародно-правовий захист : монографія / П. П. Войтович ; рец.: М. В. Савчин, Д. М. Белов. –

Одеса : Гельветика, 2017. – 220 с.

6. Дудаш Т. І. Практика Європейського суду з прав людини . К.: Алерта, 2013. 368 с.
7. Мицик В. В. Права людини у міжнародному праві. Міжнародно-правові механізми захисту : підручник / В.В. Мицик ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ : Промені, 2010. – 722 с.
8. Мушак Н.Б. Міжнародно-правові засади захисту та забезпечення прав людини в європейських міжнародних організаціях [Текст] : монографія / Н. Б. Мушак ; під наук. кер. д-ра юрид. наук., проф. В. І. Муравйова ; Нац. акад. наук України, Київ. ун-т права. - К. : Ліра-К, 2013. - 188 с.
9. Наливайко Л. Р., Степаненко К. В. Міжнародно-правові стандарти прав людини: навч. посібник / Л. Р. Наливайко, К. В. Степаненко. Дніпро: ДДУВС, 2019. 184 с.
10. Основи міжнародно-правових стандартів прав людини : навч.-метод. посібник / за ред. завідувача кафедри міжнародного та європейського права О. В. Бігняка. – Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2019. – 168 с.
11. Островська Б. В. Міжнародно-правове регулювання права людини на життя в контексті біоетики: монографія. Київ: Логос, 2019. 604 с.
12. Пастухова Л. В. Європейський механізм забезпечення прав людини . Сімф.: Таврія, 2009. – 224 с.
13. Права людини у міжнародному праві : підручник / [Бакумов О. С., Варунц Л. Д., Войціховський А. В. та ін.; за заг. ред. А. В. Войціховського]. – Харків : ООО «Планета-Принт», 2021. – 404 с. – ISBN 978-617-7897-56-8.
14. Сенаторова О.В. Права людини і збройні конфлікти : навч. посіб. / О. В. Сенаторова. Київ: ФОП Голембовська О.О. 2018. 208 с.
15. Сироїд Т. Л., Фоміна Л. О. Міжнародний захист прав людини: навч. посіб. Харків: Право, 2019. 310 с.
16. Теорія і практика застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод : компендіум / за заг. ред. О. В. Сердюка, І. В. Яковюка. – 2-ге вид., допов. Харків : Право, 2020. 404 с.

17. Шуміло І. А. Міжнародна система захисту прав людини. Київ: ФОП Голембовська О.О. 2018. 168 с.
18. Shelton D. Regional Protection of Human Rights / D. Shelton, P. Carozza. – 2nd edition. – Oxford : Oxford University Press, 2013. – 992 p.
19. Tomuschat C. Human Rights: Between Idealism and Realism / C. Tomuschat. – 3rd edition. – Oxford : Oxford University Press, 2014. – 528 p.
20. Human Rights in International Law (ed. T. Meron), 2 vols. – Oxford, 1984.
21. Mc. Dougal M.S., Lasswell H. and Chen L.C. Human Rights and World Public Order, 1980.
22. Robertson A. H. and Merrills J. G. Human Rights in the World, 4th edn. Manchester, 1996.
23. Symonides J. Human Rights: Concepts and Standards. – UNESCO Publications, 2000.

Додаткова література

1. Альчук, М. Права людини: філософсько-правовий дискурс. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2014. Вип. 4. С. 7-14. 2.
2. Анакіна Т. Регулювання прав окремих вразливих груп осіб за Хартією ЄС про основоположні права: досвід для України. Український часопис міжнародного права. 2015. № 2. С. 41-46.
3. Анцупова, Т. Забезпечення послідовності прецедентного права Європейського суду з прав людини: роль Великої палати. Право України. 2013. № 10. С. 162-170.
4. Анцупова Т.О. Процесуальне право Ради Європи : питання теорії і практики : монографія. Одеса : Фенікс, 2013. 385 с.
5. Асірян С. Р. Про аспекти захисту персональних даних як ключового елементу права на приватність / С. Р. Асірян, Ю. Б. Гаркало // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука" . - 2018. - № 10(4). - С. 12-17.
6. Асірян С.Р. Концепція захисту прав людини в статуті ООН [Електронний ресурс] / С. Р. Асірян // Альманах міжнародного права.

2016. Вип. 11. С. 65-72.

7. Асірян С. Р. Рада ООН із прав людини у системі допоміжних органів генеральної асамблеї ООН / С. Р. Асірян // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Юридичні науки. - 2016. - Вип. 1(4). - С. 130-134. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_jur_2016_1\(4\)__36](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_jur_2016_1(4)__36).

8. Асірян С. Р. Резолюції Ради Організації Об'єднаних Націй із прав людини та їхня юридична сила / С. Р. Асірян // Правові новели. - 2018. - № 6. - С. 186-192. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prno_2018_6_30.

9. Асірян С. Консультативний комітет як допоміжний орган Ради ООН з прав людини / С. Асірян // Підприємництво, господарство і право. - 2017. - № 11. - С. 230-233. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pgip_2017_11_50.

10. Базов О. Реалізація права на свободу вираження поглядів та свободу мирних зібрань у контексті юрисдикції Європейського суду з прав людини . Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. 2016. № 1. С. 26-31. 4. Битяк, Ю. Права і свободи людини в умовах глобалізації. Філософія права і загальна теорія права. 2013. № 2. С. 80-93

11. Бехруз Х. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод та ісламські міжнародно-правові документи (компаративістський аналіз) / Х. Бехруз // Право України. – 2010. – № 10. – С. 114–118.

12. Бізнес і права людини в часи COVID-19. Олена Уварова. Секретаріат Уповноваженого з прав людини. Данський інститут права. 2020. 80 с.

13. Грушко М.В Становлення та специфіка міжнародно-правового режиму військовополонених: монографія / М. В. Грушко ; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». – Одеса : Фенікс, 2016.

14. Від теорії міжнародного права до практики захисту прав людини : Lider Amicum до 60-річчя проф. Всеволода Всеволодовича Мицика : монографія / за ред. : О. В. Задорожнього, О. Р. Поєдинок. – Київ ; Одеса : Фенікс, 2016. – 718 с.

15. Данильян О. Г. Теоретико-методологічні проблеми захисту прав

людини в сучасному суспільстві. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Х., 2013. № 3. С. 84-91.

16. Європейські правові стандарти та їх імплементація в українське законодавство [Текст] / [В. О. Зайчук та ін. ; вступ. сл. А. В. Парубія] ; Ін-т законодавства Верхов. Ради України. - 2-ге вид., перероб. і допов. - Київ : Ін-т законодавства Верховної Ради України, 2016. - 483 с.

17. Калмикова О. С. Хартія Європейського Союзу про основоположні права людини. *Пошук концептуальних засад розвитку сучасної науки: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 3 листопада 2012 р.)*. К.: Центр наукових публікацій. 2012. С. 76-77.

18. Колеснікова І.С. Про міжнародні стандарти доступу до правосуддя та їх імплементацію у національне и законодавство України у сфері адміністративного судочинства / І. С. Колеснікова. // *Наше право*. – 2011. – № 4, ч. 1). – С. 32–36.

19. Комарова Т.В. Суд справедливості ЄС як орган захисту основоположних прав людини. *Держава і право*. 2018. Випуск 80. С. 173-188.

20. Lysenko O., Fedorova A. The European Social Charter Standards of Right to Housing: Ukraine's Compliance with Commitments. *Актуальні проблеми міжнародних відносин: Збірник наукових праць*. Випуск 143: Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Інститут міжнародних відносин, 2020. – С. 34-44.

21. Максимов С. Права человека: универсальность и культурное многообразие / С. Максимов // *Право Украины*. – 2011. – № 5/6. – С. 24–31.

19.

22. Мартинюк Р. С. Теорія прав людини: навч. посібник / Р. С. Мартинюк. – Острого : Вид-во Нац. ун-ту «Острозька академія», 2009. – 218 с.

23. Міжнародний захист прав людини : навчально-методичний посібник : для студентів денного (заочного) відділення економіко-правового факультету. Спеціальність: 081 «Право», рівень вищої освіти: перший

(бакалаврський). – Одеса : Фенікс, 2020. – 77 с.

24. Новіков Д. В. Гарантії захисту права власності у практиці Європейського суду з прав людини. Європейські перспективи. 2016. Вип. 2. С. 92-98.

25. Олійник А. Ю. Регулювання основних свобод людини і громадянина нормами міжнародного права в Україні. Журнал східноєвропейського права. 2015. № 12. С. 37-43.

26. Островська Б. В. Право на життя в контексті Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та науково-технічного прогресу у біомедицині. Часопис Київського університету права. 2017. № 1. С. 170–173.

27. Островська Б. В. Концепція права на життя у сучасному міжнародному праві: біоетичний погляд. Філософські та методологічні проблеми права. 2017. № 1 (13). С. 112–119.

28. Островська Б. В. Практика Європейського суду з прав людини щодо захисту права на життя у біоетичних питаннях. Держава і право. 2017. Вип. 75. С. 20–30.

29. Островська Б. В. Біоетична концепція захисту життя людини в сучасному міжнародному праві. Правова держава. 2018. Вип. 29. С. 331–338.

30. Островська Б. В. Міжнародно-правове регулювання репродуктивного та терапевтичного клонування людини. Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. 2018. № 1. С. 39–46.

31. Островська Б. В. Добровільна інформована згода на біомедичні втручання як складова прав людини. Філософські та методологічні проблеми права. 2018. № 1-2 (15). С. 170–185.

32. Рабінович П. Європейська конвенція з прав людини: філософсько-антропологічні та гносеологічні засади її застосування Страсбурзьким судом. *Право України*. 2010. № 10. С. 135-146.

33. Рабінович П. М. Міжнародні стандарти прав людини: властивості, загальні поняття, класифікація / П. М. Рабінович // 53 Основи міжнародно-правових стандартів прав людини Вісник Національної академії правових

наук України. – 2016. – № 1. – С. 19–24.

34. Рабінович С.П., Цебенко С.Б. Права людини у християнстві // Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Харків : Право, 2017. Т.2 : Філософія права / редкол.: С. І. Максимов (голова) та ін. ; Нац. акад. прав. наук України ; Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого. 1128 с. (С. 607-612).

35. Рада ООН з прав людини [Електронний ресурс] // Постійне представництво України при відділенні ООН та інших міжнародних організаціях у Женеві. – Режим доступу до ресурсу: <http://geneva.mfa.gov.ua/ua/ukraine-io/human-rights>.

36. Роговик О.Д. Історія розвитку африканської системи захисту прав людини 1979-2002 рр. *Право і суспільство*. №3. Ч. 3. Львів, 2015. С. 44-50.

37. Разметаєва Ю. С. Права людини як фундаментальна цінність громадянського суспільства : монографія / Ю. С. Разметаєва. – Харків : Финарт, 2013. – 199 с.

38. Руднєва О. М. Теоретичні проблеми класифікації міжнародних стандартів прав і свобод людини / О. М. Руднєва // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2010. – № 9. – С. 32–42.

39. Сіваш О. М. Африканська Хартія прав людини і прав народів та її контрольний механізм. Національний Університет «Юридична Академія України Імені Ярослава Мудрого». URL: http://dspace.nulau.edu.ua/bitstream/123456789/7986/1/Sivash_245-248.pdf.

40. Сироїд Т.Л. правове регулювання права на здоров'я в межах Ради Європи. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 7. 2020 С. 413-417. URL.: http://www.lsej.org.ua/7_2020/106.pdf

41. Слабко С. М. Правове забезпечення та особливості реалізації прав осіб з інвалідністю. *Юридичний науковий електронний журнал*. – 2017. – № 6. – С. 44–46.

42. Створення та діяльність Комісії ООН з прав людини (1946–2006 р.) // Науковий вісник Херсонського державного університету: Серія Юридичні

науки – Випуск 4. Том 2. 2013 – С. 174–106.

43. Стешенко В. М. Правовий захист прав дітей та підлітків і безпечний інформаційний простір : навч. посіб. / Володимир Миколайович Стешенко. – Харків : Лисенко І. Б., 2019. – 386 с

44. Стрекалов А. Є. Міжнародно-правові стандарти щодо обмеження основних прав і свобод людини і громадянина / А. Є. Стрекалов // Актуальні проблеми права: теорія і практика. – 2012. – № 25. – С. 507–513.

45. Стрельцова, О. Становлення та розвиток принципу основних прав людини як джерела права Європейського союзу. Право України. 2003. № 11. С. 158-162.

46. Ткаченко Є. В. Імміграція та адвокація прав біженців і внутрішньо переміщених осіб : навч. посіб. / Євгеній Володимирович Ткаченко. – Харків : Лисенко І. Б., 2019. – 310 с.

47. Уварова О. О. Права жінок та гендерна рівність : навч. посіб. / Олена Олександрівна Уварова. – Харків : Лисенко І. Б., 2018. – 202 с.

48. Фігель Ю. О. Класифікація обмежень прав людини / Ю. О. Фігель // Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Юридичні науки. – 2016. – Вип. 3. – С. 79–87.

49. Фігель Ю. О. Обмеження прав людини в умовах воєнного стану / Ю. О. Фігель // Науковий вісник Львівської комерційної академії. Серія : Юридична. – 2015. – Вип. 2. – С. 222–230.

50. Федорова А.Л. Право внутрішньо переміщених осіб на компенсацію втраченого, пошкодженого або зруйнованого житла у практиці Європейського Суду з прав людини. *European and Comparative Law Journal*, 2016 (4). С. 18-30.

51. Цебенко С.Б. Всесвітні міжнародні стандарти з прав людини, прийняті Організацією Об'єднаних Націй. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 7. 2020 С. 424-427. URL.: http://www.lsej.org.ua/7_2020/109.pdf

52. Чевичалова Ж.В. Правові підстави відступу України від окремих зобов'язань, визначених міжнародним пактом про громадянські і політичні

- права та конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод / Ж. В. Чевичалова. // Теорія і практика правознавства. – 2017. – Вип. 2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/tipp_2017_2_21
53. Човган В. О. Обмеження прав в'язнів: правова природа та обґрунтування. Монографія / В. О. Човган; ГО «Харківська правозахисна група». – Харків: Права людини, 2017. – 608 с.
54. Шевчук С. Концепція позитивних обов'язків держави у практиці Європейського суду з прав людини. Право України. 2010. № 2. С. 55–59.
55. Щорічний звіт про результати діяльності Уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини у 2020 році. Міністерство юстиції України. URL.: <https://minjust.gov.ua/files/general/2021/04/02/20210402145846-32.pdf>
56. Brownlie I. The Rights of Peoples in Modern International Law // The Rights of Peoples. / Ed. by J. Crawford. – Oxford: Clarendon Press, 1988.
57. Calibrating Human Rights and Necessity in a Global Public Health Emergency: Revive the UN OHCHR's ICESCR Compliance Criteria // ejiltalk.org/calibrating-human-rights-andnecessity-in-a-global-public-health-emergency-revive-the-un-ohchrsicescrcompliance-criteria/;
https://www.hrw.org/news/2020/03/19/human-rightsdimensions-covid-19-response#_Toc35446577.
58. Cassese A. Human Rights in a Changing World. – London, 1990.
59. Cassese A. Protection of Human Rights // International Law. – Oxford: University Press, 2001. – P. 349-376.
60. Human Rights, Emergencies, and the Rule of Law. Evan J. Criddle, Evan Fox-Decent // Human Rights Quarterly, Volume 34, Number 1, February 2012, pp. 39-87
61. Malcolm N. Shaw. The American Convention on Human Rights. International Law. Sixth printing. – Cambridge, 2007. – P. 354-362.
62. Matthew C. R. Craven. The International Covenant on Economic, Social,

and Cultural Rights: a perspective on its development. Oxford: Clarendon Press Published, 1998.

63. Mashood A. Baderin. International Human Rights and Islamic Law. – Oxford, 2003

64. Nowak M. Introduction to the International Human Rights Regime. – Leiden/Boston: Martinus Nijhoff Publishers, 2003.

65. Petersen C. Bridging the Gap: The Role of Regional and National Human Rights Institutions in the Asia Pacific / C. Petersen // AsianPacific Law & Policy Journal. – 2011. – Vol. 13/1. – P. 174–209.

66. Rehman J. The Inter-American System for the Protection of Human Rights // International Human Rights Law. A Practical Approach. Harlow, 2003. P. 203-234.

67. Rehman J. African Charter on Human and Peoples' Rights // International Human Rights Law. A Practical Approach. Harlow, 2003. P. 235-265.

68. Mashood A. Baderin. International Human Rights and Islamic Law. Oxford: University Press, 2005.

69. Shaw Malcolm N.. The International Protection of Human Rights // International Law. – Cambridge University Press, 2008. P. 265-344.

Інтернет-ресурси:

Офіційний сайт Верховної Ради України. Міжнародні документи. URL.: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/c/stru3/spi>

Офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй. URL.: <http://www.un.org/>

Офіційний сайт Ради Європи. URL.: <http://hub.coe.int/ru/>

Офіційний сайт Європейського Суду з прав людини. URL.: <https://www.echr.coe.int/>

Пошукова система Європейського Суду з прав людини. URL.: [https://hudoc.echr.coe.int/ukr#{%22documentcollectionid2%22:\[%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/ukr#{%22documentcollectionid2%22:[%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22]})

Офіційний сайт Організації з безпеки і співробітництва в Європі. URL.: <http://www.osce.org/>

Офіційний сайт Європейського Союзу. URL.: <http://europa.eu/> -

Канцелярія Спеціального радника з гендерних питань і покращенню

положення жінок (ОСАГІ). URL.:
<http://www.un.org/womenwatch/osagi/conceptsanddefinitions.htm>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України URL.:
<http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України URL.:
<https://minjust.gov.ua/>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри права Європейського Союзу. URL.:
http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=623:kafedra-prava-yevropeiskoho-soiuzu&Itemid=151

Вимоги викладача

Студенти *повинні*: регулярно відвідувати практичні заняття; систематично та активно працювати на лекційних і практичних заняттях; давати повну й ґрунтовну відповідь на питання; обґрунтувати свою точку зору при обговоренні доповіді; повно й переконливо наводити доводи при розв'язанні завдань; аналізувати норми міжнародного права та відповідність їм національного права, здійснювати аналіз судової та правозастосовної практики; якісно виконувати письмові практичні завдання, контрольні та самостійні роботи. Практичні заняття, пропущені за поважних причин, можуть бути відрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Студентам *рекомендується*: брати участь у наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка міжнародного права, написанні наукових статей, брати участь у moot-court з міжнародного права прав людини, проходити додаткові он-лайн курси з міжнародного права прав людини.

Викладач *бере до уваги* інші авчальні та наукові здобутки студента, що підтверджені документально (грамоти, дипломи, сертифікати тощо).

Обов'язковою вимогою є дотримання студентами норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Присутність на лекційних та практичних заняттях - обов'язкова. Під час як лекційних, так і практичних занять студенти мають право в будь-який час ставити викладачеві запитання з відповідної теми та запрошуються брати активну участь у дискусії. Під час аудиторних занять прошу використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (наприклад, для перегляду презентацій лекції, ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації). В разі нагальної потреби можна виходити з аудиторії, не заважаючи при цьому викладачу та іншим студентам.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Міжнародне право прав людини» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Метою поточного контролю є перевірка рівня розуміння та засвоєння певного матеріалу, умінь самостійно опрацювати тексти, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити

Об'єктами поточного контролю знань студентів є:

- систематичність та активність роботи на лекціях, практичних заняттях, (відвідування відповідних форм навчального процесу, активність та рівень знань при обговоренні питань; участь у студентських конференціях, гуртках, конкурсах, олімпіадах; інші форми робіт);

- виконання тестових контрольних робіт (тестових модулів);

- виконання завдань для самостійного опрацювання (самостійне опрацювання тем в цілому чи окремих питань; написання рефератів, есе та їх

презентація; підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів; підготовка реферативних матеріалів з публікацій; інші форми роботи).

Також поточний контроль знань студентів охоплює такі засоби: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу тощо.

Під час практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 1, 2, 3, 4);

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60 балів.

Шкала підсумкового педагогічного контролю:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, щовикористовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34

